

JAN VÁVRA:
ESTETICKÉ HODNOCENÍ
JADERNÉ ELEKTRÁRNY TEMELÍN
DIPLOMOVÁ PRÁCE
POSUDEK OPONENTA

„Tato interdisciplinární práce, která je zastřešena kulturologickým přístupem, se snaží kombinovat přístupy a poznatky estetiky, krajinné ekologie a kulturní ekologie (ale také historiografie, dějin umění, filosofie a antropologie) a v rámci kvalitativního výzkumu popsat způsob estetického vnímání JET“, charakterizuje diplomant v úvodu (s. 10) předloženou práci. Proklamovaná ambice interdisciplinaritě vždy svádí k okamžitému ověření. Mohu hned v úvodu konstatovat, že byla adekvátně naplněna.

I objektivní posuzovatel těžko překračuje stín své specializace, v tom jsou mezioborové práce zvláště zranitelné. Přiznávám tedy, že jsem k Vávrově práci přistupoval s jistými obavami, danými mou erudicí estetika, a ke kapitole, věnované přehledu vývoje evropské krajinomalby, s ještě většími obavami historika umění, často znechucovaného neadekvátní interpretací výtvarného materiálu jako ikonografického pramene. Existují tři laická přesvědčení, schopná nakazit i vrcholové odborníky, nakládající z pozice svých disciplín mimo dějepis umění s materiálem malířství: 1) Člověk od věků maluje to, co považuje za nejkrásnější. 2) Podstatou a konečným cílem malířství je dokonalá shoda obrazu a skutečnosti. 3) Dějiny malířství jsou dějinami boje s tím, co mu brání v uplatnění jeho realistické podstaty, především s náboženským dogmatismem. Rád konstatuji, že mé obavy byly zbytečné, diplomant i zde přistupuje ke svému předmětu s dobrou orientací ve výtvarném materiálu i odborné literatuře, nikde se nenechal zlákat svody literatury danou problematikou poněkud trivializující a i tam, kde vzhledem k přehlednosti a proporcím výkladu a omezenému prostoru musel jít cestou radikální selekce, nezjednodušuje za práh smyslu.

Důstojně diplomant obstál rovněž před dějinami estetiky, například jeho výklad Kantovy estetiky s dobrým využitím Zátkovy studie zaslouží samostatné ocenění. Zůstává samozřejmě otázka relevance nejvyšších vrstev estetiky vůči širšímu předmětu práce. To je ale spíše kacířská otázka po smyslu estetiky, nikoliv výtka určená autorovi. Ten se, také díky dobře zvolené opoře v postupech estetika

Karla Stibrala, naopak proti většině dosavadní literatury dostal blíže území, kde už tato otázka nenapadá. Postrádám-li například spojovací médium mezi anglickou estetikou 18. století, krajinomalbou a pojetím krajiny v hojné dobové produkci „zahradní teorie“, podsouvám již autorovi své chápání problému. Raději proto ocením, že autor neponechal historický přehled pasivní, jen jako splnění povinnosti, ale vyústil jej do výkladu relevantních konceptů estetiky krajiny v současné světové estetice, včetně rozpoznání výhodnosti Carlsonova konceptu hodnocení řádu pro zvolený úkol.

Dobře připravený teoretický rámec se plně zúročil v provedeném empirickém šetření. Také zde mohu jen konstatovat pozitiva: Precizní svod teoretických východisek do čtyř hlavních faktorů ovlivňujících vizuální vnímání JET, rozumnou volbu velikosti zkoumaného vzorku, jeho strukturu a adekvátní volbu metody polostandardizovaných rozhovorů, postup a kvalitu zpracování výsledků. Zvláště oceňuji, jak přesně si je diplomant vědom míry reprezentativnosti shromážděných dat. Z pozice oponenta mohu potvrdit diplomantův předpoklad: Pro diplomovou práci výsledky plně dostačující, pro další zkoumání dobré pilotní východisko.

Náměty do rozpravy v rámci obhajoby:

1. Jaký závěr by diplomant vyvodil z provedeného šetření pro obecnou problematiku estetického vnímání a estetického hodnocení?
2. Jakým směrem by chtěl diplomant směřovat svůj další výzkum?

Souhrnně konstatuji, že diplomant předložil ucelenou a mezi teoretickým a empirickým pólem dobře vyváženou studii, plně vyhovující kritériím, jimiž diplomové práce posuzujeme, a přesahující je mírou původnosti a invence. Diplomovou práci Jana Vávry *Estetické hodnocení jaderné elektrárny Temelín* **plně doporučuji k obhajobě.**

V Praze 24. září 2008

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.